

Miljø- og
Fødevarerministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2020-108
Den 29. januar 2020

Ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestillings besvarelse af spørgsmål nr. 366 (MOF alm. del) stillet 2. januar 2020 efter ønske fra Lise Bech (DF).

Spørgsmål nr. 366

”Det fremgår af Landbrugspakken fra den 22. december 2015 bl.a., at: ”...Når de supplerende målinger opstrøms i vandløbssystemet er fuldt udbygget vil det kunne bruges til endnu mere målrettede kvælstofindsatser...” Udfordringsretten er en del af det paradigmeskifte, der er essensen i Landbrugspakken. Udfordringsretten indebærer bl.a., at i det omfang, at målingerne omfatter drænvand fra et veldefineret areal, så er det hensigten, at målingerne kan træde i stedet for modelberegninger.

Vil ministeren i forlængelse af samrådet om kvælstofindsatsen i 2020, jf. L 62 – samrådsspørgsmål A, redegøre for følgende:

- a) Idet vandrammedirektivet og EU-retten bygger på, at regulering skal ske efter bedst videnskabelige viden, vil ministeren bekræfte, at målinger fra et veldefineret drænet areal i en videnskabelig forstand, er bedre end modelberegnete tal?
- b) Vil ministeren oplyse, hvilke elementer de nuværende modeller (her tænkes på vandføring, koncentration, m.v.) bygger på?
- c) Vil ministeren bekræfte, at i det omfang, at målinger kan erstatte dele af modellerne (f.eks. koncentration af nitratudledningen fra dræn), vil disse målinger udgøre en bedre opfyldelse af kravet om, at der skal reguleres efter bedst videnskabelige viden?
- d) Vil ministeren bekræfte, at i det omfang, at man kan erstatte eksempelvis koncentrationer af nitratudledningen fra et veldefineret drænet areal, bør dette lægges til grund i forbindelse med reguleringen, idet en målt koncentration er en bedre videnskabelig viden end en modelberegning?
- e) Vil ministeren redegøre for, hvad det vil kræve af ressourcer og tid at gøre det muligt, at man rent praktisk og teknisk kan ”skære” dele af et ID15-opland ud, så et målt opland eller areal ikke længere modelberegnes, men derimod reguleres efter de pågældende målinger?”

Svar

Ifølge den tidligere regerings Fødevarer- og landbrugspakke¹ er udfordringsretten beskrevet således: ”Herudover gives en udfordringsret for erhvervet i delvandomplande, hvor der ønskes flere målinger til at underbygge de samlede kvælstofbelastningstal for delvandomlandet, der indgår i det fremadrettede vandplansarbejde.”

¹ [https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/FVM.dk/Dokumenter/Landbrug/Indsatser/Foedevare-og-landbrugspakke/Aftale_om_foedevare-og-landbrugspakken.pdf](https://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/FVM.dk/Dokumenter/Landbrug/Indsatser/Foedevare-og-landbrugspakke/Aftale_om_foedevare-og_landbrugspakken.pdf)

Det fremgår endvidere: ”Målingerne kan foranstalles udført og finansieret af f.eks. organisationer eller lodsejere med interesse heri under forudsætning af at prøvetagning, analyse og datahåndtering følger de tekniske anvisninger og prøver analyseres på akkrediterede laboratorier. For at sikre at målingerne er udført ensartet og fagligt korrekt, er der i regi af det nationale overvågningsprogram udviklet anvisninger for, hvordan målinger og prøvetagning skal gennemføres. Anvisningerne er offentliggjort på Aarhus Universitets hjemmeside, og skal følges når prøvetagningen gennemføres. Målingerne skal kunne indgå og kvalificere den samlede nationale overvågning, og derfor sendes målingerne direkte fra laboratoriet til de relevante databaser, så de kan indgå i vurderingerne af kvælstofbelastningen.”

Det fremgår desuden af aftalen at: ”Der vil således ikke være en udfordringsret på bedriftsniveau.”

Miljøstyrelsen har i januar 2017 udgivet en vejledning for, hvordan udfordringsretten under Fødevarer- og Landbrugspakken kan benyttes².

Målinger, som følge af udfordringsretten og efter forskrifterne herfor, kan altså supplere eller udbygge den nationale overvågning af tilførslerne af kvælstof til kystvande.

Miljø- og Fødevarerministeriet er derfor ikke enig i, at målinger af koncentrationer af nitrat fra dræn kan erstatte NOVANA-målingerne af tilførslen af kvælstof til kystvande eller det retentionskort³, der anvendes i forbindelse med den målrettede kvælstofregulering af landbruget. Den mængde kvælstof, der tilføres kystvande, afhænger både af kvælstofkoncentration og den vandmængde, der afstrømmer.

Med hensyn til elementer i de nuværende modeller for opgørelse af kvælstofbelastning, henvises til seneste NOVANA rapport Vandløb⁴, kapitel 1, herunder beskrivelsen af antal målestationer, målefrekvenser og om beregningerne for de umålte oplande. Med hensyn til beregningerne bag retentionskortet henvises til rapporter fra GEUS og Aarhus Universitet om den nationale kvælstofmodel⁴.

Mogens Jensen

/

Peter Østergård Have

² <https://mst.dk/media/118424/vejledning-om-benyttelse-af-udfordringsretten.pdf>

³ <https://www.geus.dk/vandressourcer/vandets-kredsloeb/national-kvaelstofmodel/>

⁴ Aarhus Universitet, Vandløb 2018, Videnskabelig rapport fra DCE nr. 353, 2019
<https://dce2.au.dk/pub/SR353.pdf>